

Svenska företag tongivande i internationellt arbete med ekologisk kompensation

2014-06-08

Ekologisk kompensation är ett verktyg för att balansera förluster av arter och ekosystem i samband med samhällsutvecklingen, t.ex. vid nya bostadsområden, vägar, järnvägar, energianläggningar, gruvor och täkter.

I Sverige aktualiserades ekologisk kompensation när Botniabanan planerades vid Umeälvens delta. Banverket fick anlägga nya våtmarksområden för de fåglar som skulle påverkas av järnvägen. Sedan dess används ekologisk kompensation allt oftare vid miljöprövning av stora anläggningsprojekt i Sverige. Det har börjat skapas rättspraxis kring ekologisk kompensation hos landets länsstyrelser och hos Mark- och miljödomstolarna.

275 deltagare från 38 länder i världen delade erfarenheter om ekologisk kompensation under konferensen "To No Net Loss of Biodiversity and Beyond" i London den 3-4 juni. Det var den första globala konferensen om ekologisk kompensation någonsin. Deltagarna fick ta del av de bästa internationella exemplen på ekologisk kompensation. Konferensen innehåll också flera diskussioner om strategier för hur ekologisk kompensation ska bidra till att hejda förlusterna av biologisk mångfald. Med på konferensen fanns näringsliv, finanssektor, regeringsföreträdare, myndigheter och miljöorganisationer.

Vid konferensen kom det fram att 39 länder redan har lagstiftning som ger förutsättningar för att tillämpa ekologisk kompensation. Ytterligare 22 länder är på väg att införa sådan lagstiftning. Tyskland, England, USA och Australien är bland de länder som kommit längst. Sverige - som har flera goda exempel på ekologisk kompensation - ligger inte långt efter och flera utvecklingsländer är på god väg. EU-kommissionen kommer under 2015 införa en princip om No Net Loss, dvs inom EU ska vi inte längre förlora mer biologisk mångfald. Flera företag har själva satt upp policier kring No Net Loss eller till och med Net Gain - dvs. nettopositivt fotavtryck vad gäller biologisk mångfald.

Bland de många framsynta företag som presenterade sina förhållningssätt till biologisk mångfald fanns Lafarge. Det är en multinationell koncern inom grus- och bergmaterial som har satt mycket höga koncernmål. Genom att skapa bra natur parallellt med att man utvinner grus och berg ska naturen ha det bättre med än utan Lafarge!

Ett annat gott exempel är engelska Environmental Bank som träffar avtal med markägare som vill förbättra för den biologiska mångfalden. Dessa "krediter" av bra natur kan sedan säljas till olika exploatörer som behöver kompensera sin påverkan på naturen.

I Sverige har tidigare Trafikverket varit en av de drivande aktörerna bakom ekologisk kompensation i Sverige. Den svenska representationen vid konferensen visade att det nu är andra aktörer som ligger i framkant i Sverige. Sveaskog, LKAB, Boliden, Enetjärn Natur samt Naturvårdsverket fanns på plats med totalt 10 personer och två svenska projekt inom ekologisk kompensation presenterades.

Stina Eriksson, LKAB presenterade det pågående arbetet med ekologisk kompensation vid den nya gruvan Mertainen i Norrbotten. Här har LKAB samarbetat med både Sveaskog och ekologiföretaget Enetjärn Natur.

Anders Enetjärn, vd vid Enetjärn Natur, presenterade kompensationsåtgärderna vid Umedeltat där Enetjärn Natur var Banverkets huvudkonsult. Anders förvånades över att få andra kompensationsprojekt ute i världen som kommit lika långt:

- Det visade sig att det finns ett stort internationellt intresse för kompensationsåtgärderna vid Umedeltat. Även i en global jämförelse är det ett av de projekt inom ekologisk kompensation som varit igång längst och som redan idag levererar biologisk mångfald! Det är ovanligt och därför har vi mycket värdefulla erfarenheter att dela med oss av.

Tony Juniper från Forest Trends sammanfattade konferensens slutsatser:

- Vi kommer att bli ytterligare 2 miljarder människor på jorden de närmaste årtiondena. Det betyder ännu mer press på ekosystemen. Därför behövs det nya sätt att skydda den biologiska mångfalden. De verktyg som använts hittills räcker inte. Ekologisk kompensation är ett viktigt nytt verktyg. Men det behövs tydliga politiska ramverk för ekologisk kompensation, både internationellt och nationellt. Och det är viktigt att ekologisk kompensation inte används som ett verktyg för att exploatera oersättlig natur. Dessutom behöver de goda exemplen från näringslivet synliggöras för de politiska beslutsfattarna.

Twitterflödet från konferensen #NNLSummit